

پردازنده‌های نوت بوک ، از سیرتا پیاز

(قسمت اول)

مهندس هومن سیاری h.sayyari@gmail.com

اشاره

بوک بحث شود.

واقعیت این است که بازار نوت بوک در تمام دنیا و از جمله ایران روز به روز داغ تر می‌شود و داشتن اطلاعات در مورد آن، برای همه و بخصوص خردیاران و یا دارندگان آن مفید می‌باشد.

البته سعی شده در مقاله "راهنمای کامل خرید نوت بوک" درشماره ۱۷ و نیز "Centrino در مقابل Pentium4" در شماره ۱۰، اطلاعاتی درمورد نوت بوک‌ها ارائه کنم، ولی در این مقاله فقط روی پردازنده‌های آنها متمرکز می‌شویم.

ورود انواع بسیار متنوع و قدرتمند نوت بوک‌ها به بازار و استقبال گسترده در سطح کاربران، ما را برآن داشت تا در مورد CPU‌های آنها که یکی از عناصر اصلی در انتخاب نوت بوک است مقاله‌ای مهیا کنیم.

قصد داشتم مقاله حاضر را برای یک شماره آماده کنیم اما به دلیل تنوع مدل‌ها و دیگر پارامترها تصمیم گرفتم که مقاله را در ۲ شماره ارائه کنیم.

مقاله پیش رو به CPU‌های اینتل می‌پردازد. در شماره آینده نیز مقاله پیش رو به AMD CPU‌های مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

بازهم و Intel

هر وقت صحبت از پردازنده می‌شود، ناخودآگاه نام Intel و AMD به ذهن متبادر می‌شود، گویی فقط این دو شرکت به تولید و ساخت پردازنده اهتمام می‌ورزند، هرچند این تصور درست نیست و شرکت‌های بسیاری در سراسر دنیا به این امر مشغول هستند، ولی در دنیای تجاری، به زحمت می‌توان شرکت سومی را پیدا کرد که بتواند با این دو غول دنیای پردازنده‌ها رقابت کند و اینگونه است که در بحث پردازنده‌های نوت بوک هم باز به Intel و AMD می‌رسیم!

شکل ۲: لوگوی قدیم اینتل

شکل ۳: لوگوی جدید اینتل

مقدمه

دنیای پردازنده‌ها، دنیائی بسیار متنوع و متغیریست که در واقع نقش موتور دنیای IT را بازی می‌کند و به نوعی ساربان این کاروان پر زرق و برق می‌باشد.

به جرأت می‌توان گفت که هیچ یک از بخش‌های IT و یا حتی هیچ یک از بخش‌های فناوری‌های دیگر از نظر سرعت پیشرفت با پردازنده‌ها قابل مقایسه نیستند، و باز یاد "قانون مور" می‌افتخیم که در واقع یک پیش‌بینی بود ولی به قدری محقق شد که به قانون معروف گشت و آن عبارت بود از این که: «هر ۶ ماه سرعت کامپیوترها (پردازنده‌ها) ۲ برابر می‌شود».

البته این پیش‌بینی در زمان پردازنده‌های ۳۸۶ اینتل مطرح شد و تا کنون درست بوده است و چه بسا در پاره‌ای از اوقات سرعت رشد پردازنده‌ها از این پیش‌بینی هم فراتر رفته است.

در تایید این سخن همین بس که در آخرین لحظات نگارش این مقاله، ناگران هر دو شرکت Intel و AMD، اقدام به معرفی و عرضه دو مدل از پردازنده‌های نوت بوک جدید خود به ترتیب به نام‌های IntelCore2Duo و AMDTurion64X2 نمودند که دقیقاً در تاریخ ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۵ در سایت‌هایشان نمایان شد و البته نگارنده را هم غافلگیر کرد! هر چند تنور آنها خیلی داغ است و اطلاعات کافی در مورد آنها وجود ندارد، ولی به قول معروف تاتنور داغ است، باید چسباند!

در مورد پردازنده‌ها مطالب زیادی در نشریات متفاوت به چاپ رسیده است و البته در همین ماهنامه هم چندین مقاله به چاپ رسیده، اما در این مقاله، قرار است که در مورد پردازنده‌های نوت

Intel

ابتدا از

پردازنده‌های اینتل
شروع می‌کنیم چرا
که این شرکت سهم
بیشتری از فروش
پردازنده‌ها و
خصوصاً
پردازنده‌های نوت
بوک را در
تمام دنیا

توانسته است کارایی و قدرت متوسطی را با مصرف توان پایین به ارمغان بیاورد که ذاتاً برای موارد حساس به درجه حرارت و یا در امور ارتباطات، کاربرد دارد.

جدول ۲: انواع پردازنده M

Intel® Celeron® M processor	Architecture	Cache	Clock Speed	Front Side Bus
Intel® Celeron® M processor 430	65 nm	1MB L2	1.73 GHz	533 MHz
Intel® Celeron® M processor 420	65 nm	1MB L2	1.60 GHz	533 MHz
Intel® Celeron® M processor 390	90 nm	1MB L2	1.70 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 380	90 nm	1MB L2	1.60 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 370	90 nm	1MB L2	1.50 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 360J*	90 nm	1MB L2	1.40 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 360	90 nm	1MB L2	1.40 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 350J*	90 nm	1MB L2	1.30 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 350	90 nm	1MB L2	1.30 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 340	130 nm	512KB L2	1.50 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 330	130 nm	512KB L2	1.40 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 320	130 nm	512KB L2	1.30 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor 310	130 nm	512KB L2	1.20 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor Ultra Low Voltage 423	65 nm	1MB L2	1.08 GHz	533 MHz
Intel® Celeron® M processor Ultra Low Voltage 383	90 nm	1MB L2	1 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor Ultra Low Voltage 373	90 nm	512KB L2	1 GHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor Ultra Low Voltage 353	90 nm	512KB L2	900 MHz	400 MHz
Intel® Celeron® M processor Ultra Low Voltage 333	130 nm	512KB L2	900 MHz	400 MHz

این پردازنده ها برای امور تجاری کوچک تا متوسط، امور ارتباطی پیشرفت، تجهیزات ذخیره سازی، کیوسک ها و ATM ها، بسیار آیده‌آل می باشند. در ضمن با توان مصرفی پایین، طول عمر بیشتری را برای باطری نوت بوک ها فراهم می کنند. با اینکه این پردازنده، به نوعی یک نسخه ضعیف شده و ارزان PentiumM می باشد ولی در خانواده Centrino جایی ندارد.

پس مواظب باشید نوت بوک های مجهز به این پردازنده را به عنوان نوت بوک های ارزان! تخریب. در عین حال یک نسخه با مصرف توان بسیار پایین (Ultra Low Voltage) هم از این پردازنده طراحی شده است که برای مصارف خاص مثل نوت بوک های بسیار ظریف و کوچک و یا Tablet PC ها استفاده می شود، چرا که در این گونه دستگاهها، اصولاً پردازش های سنگین انجام نمی شود و در عین حال طول عمر باطری هم بسیار اهمیت دارد.

البته اینتل با هدف تسليط بر بازار نوت بوک های ارزان قیمت به تولید این پردازنده اقدام کرد و با کاهش L2Cache و فرکانس پردازنده، قیمت تمام شده آن را پایین آورد و همچنین یک حرکت هوشمندانه انجام داد و آن این بود که این پردازنده، هم با چیپست های اولیه Centrino یعنی Intel855 و هم با چیپست های بعدی آن یعنی Intel915 که به سونوما معروف است، کار می کند و این یعنی طراحی یک پردازنده برای ۲ نسل متفاوت و در نتیجه باقی ماندن در کورس رقابت نوت بوک های ارزان قیمت.

Mobile Intel Pentium4

این پردازنده، بازدهی بالائی را برای کاربردهای چند رسانه‌ای و چند رشته‌ای (Multi Thread) فراهم می کند و در عین حال ویژگی قابل حمل

در اختیار دارد. لازم به ذکر است که اینتل به تازگی لوگوی معروف خود را هم عوض کرده و حسابی نو نوار شده است.

اینتل بعد از ۱۴ سال از روز سوم ژانویه ۲۰۰۶، کلیه لوگوها و حتی شعار همیشگی خود را عرض کرد.

به جای شعار قبلی که Intel inside بود، از Intel Leap Ahead (اینتل، پیشناز است) استفاده می کند. Intel پردازنده های نوت بوک خود را به ۷ گروه اصلی تقسیم می کند که عبارتند از:

- 1- Intel® Core™2 Duo Processor
- 2- Intel® Core™ Duo Processor
- 3- Intel® Core™ Solo Processor
- 4- Intel® Pentium® M Processor
- Pentium® 4 Processor supporting Hyper-Threading Technology
- 5- Mobile Intel®
- 6- Mobile Intel® Pentium® 4 Processor
- 7- Intel® Celeron® M Processor

حال در مرور این پردازنده ها صحبت می کنیم.

Intel Celeron M

این پردازنده که برای نوت بوک های ارزان قیمت طراحی شده است، توان از قابل قبولی بین فناوری پردازنده های موبایل و طراحی نوت بوک های ارزان و سبک برقار کرده است.

جدول ۱: مشخصات پردازنده

Processor	Intel® Celeron® M Processor	
Processor Number	390, 383, 380, 373, 370, 360J, 360, 353, 350J, 350, 340, 333, 330, 320, 310	NA
Architecture	90 nm, 130 nm process technology	130 nm process technology
L2 Cache	1MB, 512KB	512KB
Clock Speed	1.20 to 1.60 GHz	NA
Clock Speed--Ultra Low Volt	1 GHz and 900 MHz	800 MHz
Front Side Bus	400 MHz	400 MHz
Chipsets	<ul style="list-style-type: none"> Mobile Intel® 915 Express Chipset Family Mobile Intel® 910GML Express Chipset Intel® 855 Chipset Family Intel® 852GM Chipset 	
Other Key Features	<ul style="list-style-type: none"> Execute Disable Bit (390, 383, 380, 360J and 350J products only) Mobile optimized architecture Low power technologies Streaming SIMD Extensions 2 Micro FCPGA & FCBGA packaging technology (ULV parts only available in FCBGA) 	

خلاصه اگر می خواهید یک کامپیوتر بخرید ولی یکباره هوس نوت بوک به سرتان زد و پول اضافه هم ندارید، نوت بوک های مجهز به این پردازنده، راه حل شما خواهد بود، چرا که قیمت اینکوئنه نوت بوک ها پایین است. البته توجه داشته باشید که به همان اندازه که پول می دهید ..... ! و انتظار کارائی بالائی از دستگاه نداشته باشید.

این پردازنده، نسل بعدی پردازنده های موبایل می باشد که

hardware

تمام شرایط برای کاربرد HT مهیا باشد، انتظار بهبود کارایی را تا ۴۰٪ خواهیم داشت. کاربرد اصلی این پردازنده‌ها درنوت بوک‌های جایگزین PC یا Desktop Replacement می‌باشد که قدرت پردازش بالا هدف اصلی آنها می‌باشد و البته نقطه ضعف اصلی این گونه نوت بوک‌ها مصرف بالای توان و در نتیجه عمر کوتاه باطری نسبت به سایر نوت بوک‌ها می‌باشد. پس اگر قصد انجام پردازش‌های سنگین مثل کلیه موارد 3D ، CAD ، Render و... را دارید، باید به سراغ نوت بوک‌های مجهز به این پردازنده بروید و از قدرت بالای آن لذت ببرید ولی به خاطر داشته باشید که معمولاً وزن این نوت بوک‌ها بالاست و برای حمل، نیاز به شانه‌های قوی دارد و همچنین سعی کنید مدت طولانی از برق فاصله نگیرید که این نوت بوک تشنگ برق است.

جدول ۳: انواع پردازنده Mobile Intel Pentium4HT

Mobile Intel® Pentium® 4 processor	Architecture	Cache	Clock Speed	Front Side Bus	Hyper-Threading	Enhanced Intel SpeedStep
Mobile Intel® Pentium® 4 processor 552 supporting Hyper-Threading Technology	90 nm	1MB L2	3.46 GHz	533 MHz	✓	✓
Mobile Intel® Pentium® 4 processor 548 supporting Hyper-Threading Technology	90 nm	1MB L2	3.33 GHz	533 MHz	✓	✓
Mobile Intel® Pentium® 4 processor 538 supporting Hyper-Threading Technology	90 nm	1MB L2	3.20 GHz	533 MHz	✓	✓
Mobile Intel® Pentium® 4 processor 532 supporting Hyper-Threading Technology	90 nm	1MB L2	3.06 GHz	533 MHz	✓	✓
Mobile Intel® Pentium® 4 processor 518 supporting Hyper-Threading Technology	90 nm	1MB L2	2.80 GHz	533 MHz	✓	✓

یک هشدار

پردازنده دیگری به نام Mobile Intel Pentium4-M هم وجود دارد که

نام آن با پردازنده Mobile Intel Pentium4 فقط در یک M تفاوت دارد!

اما همین یک M منشأ تفاوت فاحشی بین این دو می‌باشد: این پردازنده که در سال ۲۰۰۲ ارائه شد، از چیپست قدیمی Intel845 استفاده می‌کرد و حداقل فرکانس آن به 2.6GHZ رسید.

صرف توان این پردازنده نسبت به سایر پردازنده‌های هم‌زمان خوب‌بیشتر پایین (1.3V) می‌باشد و در واقع Intel PentiumM که به غلط Centrino معروف است، جایگزین این پردازنده شد، هر چند از لحاظ معماری به هیچ وجه شباهتی به آن ندارد.

در هر حال، تولید این پردازنده متوقف شده است و توجه داشته باشید که بعضی از فروشنده‌گان نیمه محترم نوت بوک، این پردازنده را همان Mobile Intel Pentium4 معرفی می‌کنند و ادعای دارند که حرف M آن به معنای موبایل تر شدن پردازنده می‌باشد!

هرچند این پردازنده دارای راندمان بالا همراه با صرف توان پایین می‌باشد ولی دوران آن سبزی شده است.

Intel Pentium M

پردازنده Pentium M ، یکی از ۳ بخش تشکیل دهنده فناوری Centrino (که در نسخه جدید آن که به

معروف است، همراه Sonoma

با چیپست اینتل 915 و شبکه

بی سیم Intel 2915ABG ارائه

می‌شود) می‌باشد.

بودن نوت بوک را تحت الشعاع کارائی خود قرار نمی‌دهد. البته این پردازنده به ۲ گونه تقسیم می‌شود. گونه اول قادر توانائی Hyper-Threading و گونه دوم دارای آن می‌باشد.

جدول ۳: مشخصات پردازنده Mobile Intel Pentium4

Processor	Mobile Intel® Pentium® 4 Processor Supporting Hyper-Threading Technology	Mobile Intel® Pentium® 4 Processor
Processor Number	552, 548, 538, 532, 518	NA
Architecture	90 nm process technology	130 nm process technology
L2 Cache	1MB	512KB
Clock Speed	2.80 to 3.46 GHz	2.66 to 3.20 GHz
Front Side Bus	533 MHz	533 MHz
Chipsets	Intel® 852GME, 852PM Chipsets	Intel® 852GME, 852PM Chipsets
Hyper-Threading Technology	Yes	No
Other Key Features	<ul style="list-style-type: none"> Low power technologies Support for Enhanced Intel SpeedStep® technology Deeper/Deep Sleep states for dynamic power management Fixed Mobile Solutions Thermal Guidelines Flip Chip PGA packaging technology Dual Independent Display Support for USB 2.0 and USB 1.0 peripherals	

(Hyper Threading) HT

نیاز نرم افزارهای حرفه‌ای، تجارت الکترونیکی و بازی‌ها، برای پردازنده‌های قوی‌تر روز به روز افزایش می‌یابد. در گذشته عملیات چند رشتہ ای به صورت نرم افزاری انجام می‌شد، به گونه ای که نرم افزار، دستور العمل‌ها را به چند رشتہ تقسیم می‌کرد و هر رشتہ توسط یک پردازنده در سیستم‌های چند پردازنده‌ای پردازش می‌شد. در حالیکه در سال ۲۰۰۲، شرکت اینتل با ابداع روش HT ، امکان انجام پردازش روی ۲ رشتہ را به طور همزمان توسط یک پردازنده فراهم کرد. لازم به ذکر است که برای استفاده واقعی از این فناوری باید موارد زیر همگی رعایت شده باشند:

- پردازنده مجهز به HT باشد.
- سیستم عامل قابلیت پشتیبانی از HT را داشته باشد.
- چیپست مادربرد از HT پشتیبانی کند.
- بایوس مادربرد از HT پشتیبانی کند.
- نرم افزار مورد استفاده هم از HT پشتیبانی کند.

بدیهی است که اگر یکی از موارد فوق از HT پشتیبانی نکند پردازنده HT مانند یک پردازنده بدون HT عمل خواهد کرد. پردازنده‌های مجهز به HT ، برای سیستم عامل‌هایی که از HT پشتیبانی می‌کنند، خود را به صورت ۲ پردازنده جا می‌زنند!

البته اشتباه نکنید، پردازنده‌های Mobile Intel Pentium4HT ، دارای یک هسته می‌باشند که توانایی اجرای ۲ رشتہ را در هر لحظه داراست و نباید آنها را با پردازنده‌های ۲ هسته‌ای اشتباه گرفت. اگر

فراهم شده و بنایراین هرکاربری می‌تواند در این بازار مکارهای مناسبترین نوت بوک را برای خود تهیه کند.

جدول ۷: مشخصات پردازنده Intel Pentium M

Processor	Intel® Pentium® M Processor	
Processor Number	780, 778, 773, 770, 765, 760, 758, 755, 753, 750, 745, 740, 738, 735, 733, 733, 730, 725, 723, 718, 715, 713	NA
Architecture	90 nm, 130 nm process technology	130 nm process technology
L2 Cache	2MB, 1MB	1MB
Clock Speed	1.50 to 2.26 GHz	1.30 to 1.70 GHz
Clock Speed-- Low Volt	1.30 to 1.60 GHz	1.10 to 1.20 GHz
Clock Speed-- Ultra Low Volt	1 to 1.30 GHz	1 GHz and 900 MHz
Front Side Bus	533 or 400 MHz	400 MHz
Chipset	• Mobile Intel® 915 Express Chipset Family • Intel® 855 Chipset Family	Intel® 855 Chipset Family
Wireless	Intel® PRO/Wireless Network Connection	Intel® PRO/Wireless Network Connection

افزایش طول عمر باتری

عمر باتری و مخصوصاً مدیریت انرژی یک سیستم می‌تواند بوسیله سخت افزار، نرم افزار یا میان افزار (Firm Ware) (Firm Ware) بهینه شود. این عوامل درکنار یکدیگر برای ایجاد توان بین مصرف توان و کارایی نوت بوک، نقش موثری دارند.

سخت افزار

کلیه پارامترهایی که در افزایش طول عمر باتری به روش سخت افزاری دخالت دارند به پردازنده، چیپ ست و تجهیزات بی سیم محدود می‌شوند.

تعدادی از مهمترین روش‌های سخت افزاری عبارتند از:

Micro-Ops Fusion :

ریز دستور العمل را ترکیب می‌کند و این کاهش تعداد ریز دستور العمل که معمولاً حدود ۱۰٪ می‌باشد، باعث اجرای سریع تر دستورات در توان پایین‌تر می‌شود.

Dedicated Stack Manager :

تعداد ریز دستور العمل را پشتی می‌کند و این کار را با یک کنترل سخت افزاری پیچیده انجام را کاهش می‌دهد و این کار را با یک کنترل سخت افزاری پیچیده انجام داده و منجر به کاهش حدود ۵٪ تعداد ریز دستور العمل می‌شود.

Power-Optimized Processor system Bus :

این پردازنده دارای پایین ترین مصرف توان گزینه بین تمام پردازنده‌های دیگر می‌باشد که این مصرف توان پایین میدین کاهش تعداد پین‌ها و ولتاژ پایین مصرفی می‌باشد.

Dynamic Core Frequency Switching :

کاربر، فرکانس بخش گرافیک به طور خودکار بین ۱۰۰، ۱۳۲ و ۲۰۰ مگاهرتز سوئیچ می‌کند و مثلاً هنگامی که کاربر درحال چک کردن می‌باشد و کارهای ۳D انجام نمی‌دهد، سیستم به

طور خودکار به فرکانس ۱۰۰ یا ۱۳۲

سوئیچ می‌کند و باعث کاهش مصرف توان می‌شود.

جدول ۵: مقایسه انواع Pentium4

	Mobile Intel® Pentium® 4 Processor supporting Hyper-Threading	Mobile Intel® Pentium® 4 Processor	Mobile Intel® Pentium® 4 Processor - M
Manufacturing Process	0.13 micron or 90nm	0.13 micron	0.13 micron
L2 Cache size/type	Advanced Transfer Cache with 512KB or 1MB of full-speed on-die L2 cache	Advanced Transfer Cache with 512KB of full-speed on-die L2 cache	Advanced Transfer Cache with 512KB of full-speed on-die L2 cache
Operating frequencies (GHz)	Up to 3.33 GHz	Up to 3.06 GHz	Up to 2.60 GHz
Socket Type	Mobile mPGA478M	Mobile mPGA478M	Mobile mPGA479M
Memory Type	DDR-200/266	DDR-200/266	DDR-200/266
Chipset	Intel® 852PM chipset, Intel® 852GME chipset	Intel® 852PM chipset	Intel® 845MP chipset
Processor Core Voltage (Vcc_core)	Depend On CPU Model	1.525 V	1.3 V
System Bus Speed	533 MHz Synchronous AGTL+ PSB	533 MHz Synchronous AGTL+ PSB	400 MHz Synchronous AGTL+ PSB
Enhanced Intel SpeedStep® Technology	Yes	Yes	Yes
Intel® Streaming SIMD Extensions	Yes	Yes	Yes
Intel Streaming SIMD Extension 2	Yes	Yes	Yes
Supporting Hyper-Threading Technology	Yes	No	No
Dual Processor Support	No	No	No
Thermal Specification	100°C	100°C	100°C

جدول ۶: مقایسه انواع Centrino

Platform	Old Centrino based platform (2003-04) Banias & Dothan	New Centrino based platform (2005) Sonoma	Key Selling Point
CPU	Intel® Pentium® M Processor (400 MHz FSB)	Intel® Pentium® M Processor (533 MHz FSB)	Better able to run demanding applications
Chipset	Intel® 855 Chipset Mobile	Intel® 915 Express Chipset	Improved Performance
Wireless	Intel® PRO/Wireless 2200BG Network Connection	Intel® PRO/Wireless 2915ABG Network Connection	Greater wireless LAN connection flexibility
Memory technology	DDR1 200/266/333MHz	Dual Channel DDR2 400/533 MHz	More performance
Graphics support	Intel® Extreme Graphics 2	Intel® Graphics Media Accelerator 900	High quality graphics, without requiring discrete graphics
Input/Output support	PC Card support	ExpressCard based on USB/PCI Express	Enables faster system response
Hard drive Technology	Standard IDE	Serial ATA	Performs better
Audio capability	AC'97	Support for Intel® High Definition Audio	Premium sound quality

البته در شماره ۱۰ ماهنامه در مقاله‌ای به نام "Centrino Pentium4" به تفصیل در مرور فناوری Centrino بحث شد.

این فناوری، کارایی مورد انتظار برای یک نوت بوک خوب را که سال‌ها در انتظار آن بودیم، به همراه مصرف توان پایین به ارمغان می‌آورد و درنتیجه امکان طراحی‌های بسیار متنوع برای نوت بوک‌ها

محاسباتی سنگین را به خوبی پاسخ می‌دهد.

- **مصرف برق پایین:** عمر طولانی تر باطری باعث افزایش کارائی نوت بوک خواهد شد.

جدول ۸ : انواع پردازنده M

Featuring Intel® Pentium® M processor	Architecture	Cache	Clock Speed	Front Side Bus
Intel® Pentium® M processor 780	90 nm	2MB L2	2.26 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 770	90 nm	2MB L2	2.13 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 765	90 nm	2MB L2	2.10 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 760	90 nm	2MB L2	2 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 755	90 nm	2MB L2	2 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 750	90 nm	2MB L2	1.88 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 745	90 nm	2MB L2	1.80 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 740	90 nm	2MB L2	1.73 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 735	90 nm	2MB L2	1.70 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 730	90 nm	2MB L2	1.60 GHz	533 MHz
Intel® Pentium® M processor 725	90 nm	2MB L2	1.60 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 715	90 nm	2MB L2	1.50 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor 705	130 nm	1MB L2	1.50 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Low Voltage 778	90 nm	2MB L2	1.60 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Low Voltage 758	90 nm	2MB L2	1.50 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Low Voltage 738	90 nm	2MB L2	1.40 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Low Voltage 718	130 nm	1MB L2	1.30 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 773	90 nm	2MB L2	1.30 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 753	90 nm	2MB L2	1.20 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 733J	90 nm	2MB L2	1.10 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 733	90 nm	2MB L2	1.10 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 723	90 nm	2MB L2	1 GHz	400 MHz
Intel® Pentium® M processor Ultra Low Voltage 713	130 nm	1MB L2	1.10 GHz	400 MHz

● پوشش طیف گسترده از کاربردها: این پردازنده کارایی قابل

توجهی را در کاربردهای مورد نیاز امروزی از قبیل CAD، مدلینگ ۲ و ۳ بعدی، پردازش‌های ویدئویی، موزیک دیجیتال، عکاسی دیجیتال و بازیها دارد.

● **طراحی باهوش تر و کارآتر:** فناوری Smart Cache بکاررفته در این پردازنده، باهوش تر و کارآتری را برای کارائی بالاتر، پاسخ دهی سریعتر و مصرف توان پایین تر فراهم می‌کند.

● **فناوری Centrino:** این پردازنده یکی از ارکان اصلی نسل جدید فناوری Centrino می‌باشد.

جدول ۹ : انواع پردازنده

Featuring Intel® Core™ Solo processor	Architecture	Cache	Clock Speed	FSB	Power	Enhanced Intel SpeedStep®
Intel® Core™ Solo processor T1300	65 nm	2MB L2	1.66 GHz	667 MHz	27W	✓
Intel® Core™ Solo processor Ultra Low Voltage U1400	65 nm	2MB L2	1.20 GHz	633 MHz	5.5W	✓
Intel® Core™ Solo processor Ultra Low Voltage U1300	65 nm	2MB L2	1.06 GHz	533 MHz	5.5W	✓

● Optimized internal clock gating for 3D and display engines

فناوری جالب دیگری است که تا زمانی که نیاز نباشد، اصلاً کلاکی به بخش 3D اعمال نمی‌شود و درنتیجه، این بخش اصطلاحاً خاموش می‌شود و به شدت مصرف توان را پایین می‌آورد.

● Dynamic I/O Buffer disabling

با فرآیند کاهش می‌یابد که این باعث کاهش مصرف توان به خصوص در چیپ ست می‌شود.

نرم افزار

● Enhanced Intel Speed Step Technology

مدیریت بسیار پیشرفته‌ای را بر مصرف توان بوسیله چندین نقطه کاری فرکانس و ولتاژ فراهم می‌کند.

هنگامی که نوت بوک از باطری استفاده می‌کند، پردازنده به پایین‌ترین فرکانس کاری و ولتاژ خود سوئیچ می‌کند و این کار را با تغییر ضریب گذرگاه انجام می‌دهد، این امر موجب افزایش طول عمر باطری و حفظ راندمان نوت بوک می‌گردد.

● Power Save Polling

مصرف توان هستند: حالت همیشه بیدار (CAM) و حالت خواب / بیدار پریودیک (PSP). در CAM بالاترین راندمان در برقراری یک ارتباط قوی بین کارت شما و Access Point می‌شود که البته بیشترین مصرف توان را هم خواهد داشت و در نتیجه به سرعت باطری تمام می‌شود. در PSP، کارت بی سیم در پریودهای رادیویی آن قطع خواب می‌رود (Sleep) و در نتیجه سیگنالهای رادیویی شدن این پریودها، فعل می‌شوند، درست مثل زنگ خوردن و خوابیدن شلمان!

البته این حالت Sleep هیچ ارتباطی به Sleep خود نوت بوک که در بخش مدیریت انرژی در Control Panel می‌باشد، ندارد.

با این عمل مصرف توان کاهش یافته و در نتیجه طول عمر باطری افزایش می‌یابد.

Firm Ware

تنظیمات میان افزارها هم می‌تواند باعث کاهش مصرف توان شود. پارامترهای بایوس و دیگر میان افزارهای ارائه شده توسط سازنده بسیار مهم می‌باشند.

سعی کنید حتماً نرم افزارهای ارائه شده توسط سازنده که معمولاً در CD های Recovery نوت بوکها قرار دارد را نصب نموده و تنظیمات مصرف انرژی آن را به بهترین حالت تنظیم کنید.

Intel Core Solo Processors

اینتل باز با ارائه این پردازنده و نیز Core Duo قصد تکرار تاریخ را دارد. در واقع اینتل این پردازنده‌ها را برگ برنده خود در بازار نوت بوک‌های جدید می‌داند و البته دور از انتظار هم نخواهد بود. بعضی از اهداف اصلی این پردازنده عبارتند از:

● **کارائی پیشرفته:** این پردازنده نسل بعدی پردازنده‌های موبایل می‌باشد که توان پردازشی آن به نحو قابل توجهی بهبود یافته است و نیازهای نرم افزارهای امروزی مثل بازیهای سه بعدی و برنامه‌های

آوردن مصرف توان گزراگاه را فراهم می‌کند. اماً چگونه؟ به طور خودکار هرگاه پردازنده درحالات فرکانس پایین باشد، توان پایین تری به گزراگاه اعمال می‌شود و لذا مصرف انرژی به مقدار قابل توجهی پایین می‌آید.

● **Dynamic Cache Sizing** : یک فناوری جالب دیگر که در نهایت

باعث مصرف انرژی پایین تر خواهد شد.

در این روش با استفاده از فناوری Intel Smart Cache ، درصورت امکان بخشی از Cache که استفاده ننمی شود، اصطلاحاً خالی شده و ظاهراً از اندازه آن کاسته می شود و در نتیجه با کاهش اندازه Cache مصرف انرژی آن هم کمتر می شود.

● **Intel Advanced Thermal Manager** : با سیستم مدیریت حرارتی جدید که دقت و کنترل صدای بسیار پیشرفته تری دارد،

امکان طراحی سیستم های باریک تر، خنک تر و بسیار کم صدایتری فراهم می شود.

● **667MHzFSB** : استفاده از فناوری SST (Source Synchronous Transfer)

امکان انتقال همزمان داده و آدرس را فراهم کرده و درنتیجه باعث افزایش راندمان می شود.

چرا که در این صورت می توان داده ها را با ضریب $4\times$ نسبت به کلاک گزراگاه یعنی $666.66MHz \times 4 = 667MHz$ انتقال داد.

● **Enhanced Intel Speed Step** : با استفاده از این فناوری امکان

سوئیچ کردن بلادرنگ و خودکار بین مودهای مختلف ولتاژ و فرکانس براساس نیاز پردازنده فراهم می شود و لذا مصرف انرژی به پایین ترین حد خود کاهش می یابد.

● **فناوری 65 nm** : ترانزیستورهای کوچکتر امکان رسیدن به فرکانس بالاتر و استفاده از مدارات پیچیده تر را فراهم می کند.

جدول ۱۰: انواع پردازنده های Intel Core Duo

Featuring Intel® Core™ Duo processor	Architecture	Cache	Clock Speed	Front Side Bus	Power	Dual-core	Enhanced Intel SpeedStep®
Intel® Core™ Duo processor T2500	65 nm	2MB L2	2.16 GHz	667 MHz	31W	✓	✓
Intel® Core™ Duo processor T2500	65 nm	2MB L2	2.0 GHz	667 MHz	31W	✓	✓
Intel® Core™ Duo processor T2400	65 nm	2MB L2	1.83 GHz	667 MHz	31W	✓	✓
Intel® Core™ Duo processor T2300	65 nm	2MB L2	1.66 GHz	667 MHz	31W	✓	✓
Intel® Core™ Duo processor L2400	65 nm	2MB L2	1.66 GHz	667 MHz	15W	✓	✓
Intel® Core™ Duo processor L2300	65 nm	2MB L2	1.50 GHz	667 MHz	15W	✓	✓

این پردازنده دارای دو هسته اجرایی بهینه شده برای کاربردهای موبایل می باشد.

این طراحی امکان اجرای موازی رشته ها یا برنامه ها را روی هسته های جداگانه با منابع اختصاصی پردازنده، فراهم می آورد.

این پردازنده از معماری Micro Op Fusion و Advanced Stack Management مقاله "Centrino" در مقابل Pentium4 در شماره ۱۰ توضیح داده شده اند) که هر دو باعث کاهش تعداد ریز

دستور العمل می شوند و در

نتیجه سرعت را بالاتر

می بردند، استفاده شده و

باعث کارایی بالاتر و

مصرف توان پایین تر

استفاده از فناوری ۶۵ نانومتری سبب شده تا اینتل بتواند تعداد ترانزیستورهای بیشتری را در پردازنده جای دهد و در نتیجه به کارایی بالاتری سوق پیدا کند و البته افزایش فرکانس FSB به ۶۶۷MHz نیز گام بلندی در پیشرفت پردازنده های نوت بوک می باشد.

Intel Core Duo Processors

اینتل با این پردازنده پا به دنیای جدیدی گذاشت. فناوری دو هسته ای آن باعث شد تا کلیه قوانین مربوط به پردازش، چگونگی مصرف توان پایین و رسیدن به کارایی بالا مورد تجدید نظر قرار بگیرد. این پردازنده را می توان در نوت بوک های مجهز به فناوری Intel Centrino Duo Mobile و همچنین سیستم های مبتنی بر فناوری Intel Viiv مشاهده نمود.

ویژگی ها و مزایا

● **کارایی بسیار بالا:** این پردازنده با استفاده از دو هسته خود کاملاً برای پردازش های چند رشته ای (Multi Thread) و چند وظیفه ای (Multi Task) بهینه شده است.

شما می توانید چندین برنامه مثل بازی های سه بعدی و برنامه های محاسباتی سنگین را بدون افت راندمان، همزمان اجرا کنید و در همان حال، اقدام به دانلود موزیک از اینترنت و ویروس یابی نوت بوک خود توسط یک آنتی ویروس بپردازید!

● **مصرف برق مناسب:** نیاز به انجام پردازش های سنگین روز به روز در نوت بوک ها بیشتر می شود. با این پردازنده به یک تعادل بین قدرت پردازش و مصرف برق می رسید. فناوری پیشرفت کنترل ولتاژ آن باعث طراحی های خنک تر و بی سر و صدایتری نسبت به کامپیوتر های رومیزی و نوت بوک های نسل قبلی می شود.

این فناوری جالب سبب می شود که ولتاژ فقط به قسمت هایی از پردازنده برسد که به آن نیاز دارند و در نتیجه باعث مصرف پایین تر انرژی و عمر طولانی تر باطری و نیز کمتر گرم شدن پردازنده و طراحی های باریک تر و سبک تر می شود.

● **Intel Digital Media Boost** : این پردازنده فناوری های Intel Centrino Duo Mobile را قادر می سازد که توانایی های چند رسانه ای بسیار بهتری را از خود بروز دهد.

● **Futura** : فناوری Digital Media Boost بکار رفته در آن باعث افزایش راندمان کاربردهایی مثل CAD ، مدلینگ ۲ و ۳ بعدی ، ادیت ویدئویی ، موزیک دیجیتال ، عکسبرداری های دیجیتال و بازی های پیشرفت می شود.

● **این فناوری با ارتقاء دستورات پردازشی و روشهای افزایش کارایی در زمینه چند رسانه ای مانند دوران MMX یک کلید طلاقی برای رسیدن به کارایی بالا در دنیای چند رسانه ای خواهد بود.**

● **Intel Smart Cache** : فناوری Smart cache در این پردازنده هم مثل پردازنده Core Solo ، باعث طراحی های هوشمندانه تر و موثر تر در Cache و گزراگاه شده و در نتیجه باعث رسیدن به قدرت بیشتر و مصرف انرژی پایین تر می شود.

● **Centrino** : این پردازنده اولین پردازنده دو هسته ای موبایل اینتل می باشد و به عنوان یک بخش اصلی فناوری جدید Intel Centrino Duo Mobile شناخته می شود.

● **Dynamic Bus Parking** : این فناوری پیشرفت های امکان پایین

کاربردی جامعی را نوشت و بر روی همه انواع کامپیوترهای ذکر شده به اجرا درآورند. این پردازنده‌ها از Cache به مراتب بزرگتری نسبت به پردازنده‌های حاضر استفاده می‌کنند.

در این صورت در سالهای آینده، نوشت مقاله‌ای با نام "پردازنده‌های نوت بوک"، معنا نخواهد داشت، چرا که همان پردازنده‌هایی که در کامپیوترها استفاده می‌شوند، عیناً در نوت بوک‌ها هم کاربرد خواهند داشت!

جدول ۱۲: مقایسه انواع پردازنده‌های موبایل شرکت اینتل

Intel's Leading Microprocessors	Mobile Intel® Processor 9 processor - M	Mobile Intel® Processor 9 processor - M	Intel® Pentium® processor	Intel® Celeron® processor	Mobile Core™ Duo processor	Mobile Core™ Solo processor
Single or Dual Core	Single	Single	Single	Single	Solo-Core	Single
Dual-core L2 cache	812 KB	812 KB or 1.6MB	1.6MB or 2.1MB	812 KB or 1.6MB	2MB	2MB
Processor system bus	1.33 MHz	400 MHz or 533 MHz	400 MHz or 533 MHz	400 MHz	667 MHz	667 MHz
Processor frequency (at 100% power)	1.20 GHz	1.20 GHz	2.20 GHz	1.80 GHz	2.10 GHz	1.80 GHz
Power-managed processor speed steps	No	No	Yes	Yes	Yes	Yes
Intel® Advanced Threading Technology and Hyper-Threading Technology	No	No	No	No	Yes	Yes
Intel® Proven Technology	Intel® 930 Chipset Family or Mobile Intel® 910 Express Chipset Family	Intel® 930 Chipset Family or Mobile Intel® 910 Express Chipset Family	Mobile Intel® 940 Express Chipset Family	Mobile Intel® 940 Express Chipset Family		
Supports up to 2GB or 3GB	No	No	Yes	Yes	Yes	Yes
DDR2 2.0 support	No	No	Yes	Yes	Yes	Yes
Direct and integrated graphics (internal and external)	Yes	No	Yes	Yes	Yes	Yes
Dynamic Cache Scaling	No	No	No	No	Yes	Yes
Intel's Unleashed Wireless Solution	No	Yes	Intel PRO/Wireless Network Connection	Intel PRO/Wireless Network Connection	Intel PRO/Wireless Network Connection	Intel PRO/Wireless Network Connection
Single & Dual band support (802.11b, 802.11a/b, 802.11g/n)	No	No	Yes	Yes	Yes	Yes
Power-Saving Technology	No	No	PSS	PSS	ACPI	ACPI

مراجع:

- www.intel.com
- www.amd.com
- www.findarticles.com/p/articles/mi_zdext/is_200401/ai_ziff115692
- www.rm.com/FE/Products/Story.asp?cref=PS251277
- www.cpu-world.com/sspec/Celeron%20M.html
- global.aopen.com.tw/tech/techinside/HyperThreading.htm
- www.extremetech.com/article2/0,1697,1606710,00.asp
- www.internetnews.com/wireless
- /article.php/3314911February 19, 2004
- www.rojakpot.com/showarticle.aspx?artno=172&pgno=7
- www.mobilityguru.com/2005/01/19/sonoma/page4.html

می‌شود، همچنین با پشتیبانی از ویژگی DDR Dual Channel پهنای باند حافظه را به حدود 10GB/s رسانده است.

Intel Core2 Duo Processor

Intel Core2 Duo نام تجاری جدیدنسل بعدی پردازنده‌های کامپیوتر و نوت بوک می‌باشد که در مصرف انرژی بسیار بینه عمل کرده و کارائی بالائی را از خود بروز می‌دهد (Energy efficient Performance). این پردازنده‌ها قبلاً با نامهای Conroe و Merom در برنامه‌های اینتل معروف شده بودند و بر اساس ساختاری به نام ریز معماری هسته اینتل (Intel Core Micro architecture) طراحی شده اند. قرار است که این معماری برای پردازنده‌های اینتل اعم از PC‌ها، نوت بوک‌ها و Serverها بکار گرفته شود.

با انتخاب یک نام تجاری برای پردازنده‌های دو هسته‌ای کامپیوترها و نوت بوک‌ها، امکان انتخاب یک پردازنده قوی و با مصرف پائین برای مصرف کنندگان و فروشنده‌گان بسیار راحت تر شده و در عین حال برای برنامه نویسان هم موبهتی است که برنامه را یکبار بنویسند و هر جائی (هر دستگاهی که پردازنده دو هسته‌ای اینتل را دارد) آن را بدون هیچ تغییری اجرا کنند.

جدول ۱۳: انواع پردازنده‌های Intel Core2 Duo

Intel® Core™2 Processors			
Processor Code Name	Merom	Coresse	Coresse XE
Processor Brand Logo			
Processor Brand Name	Intel® Core™2 Duo	Intel® Core™2 Extreme	
Related Platform Brand			

در سال آینده میلادی (۲۰۰۷)، اینتل با Core2 Duo کارائی بالا و مصرف پائین انرژی را در کاربردهای سیار و همچنین برای اولین بار، در کامپیوترهای رومیزی به ارمغان خواهد آورد.

با استفاده از همان نام تجاری، پردازنده Core2 Extreme را که دارای بالاترین قدرت پردازش در میان پردازنده‌های کامپیوترهای رومیزی می‌باشد را برای عاشقان بازی، کاربردهای چند رسانه‌ای، مدیلینگ و... عرضه خواهد کرد.

همانگونه که پس از نام تجاری Pentium، از عدد ۲ برای توصیف نسل بعدی، یعنی II Pentium استفاده شد، در اینجا هم عدد ۲ در Duo در Core2 نمایانگر نسل بعدی پردازنده‌های Core Duo می‌باشد. این پردازنده‌ها همگی دو هسته‌ای بوده و با فناوری 65nm ساخته می‌شوند.

آقای Eric Kim، نایب رئیس و مدیر فروش شرکت اینتل در این باره می‌گوید: "ما میخواهیم این پردازنده‌ها، قلب و روح کامپیوترهای آینده باشند که به طور فزاینده‌ای زندگی ما را به سبک دیجیتالی در خواهند آورد."

با استفاده از یک معماری یکسان (Microarchitecture) در ساختار پردازنده‌های نوت بوک، کامپیوترهای خانگی و تجاری، پایانه‌های بازی و ...، این امکان فراهم می‌شود که برنامه نویسان، برنامه‌های

